

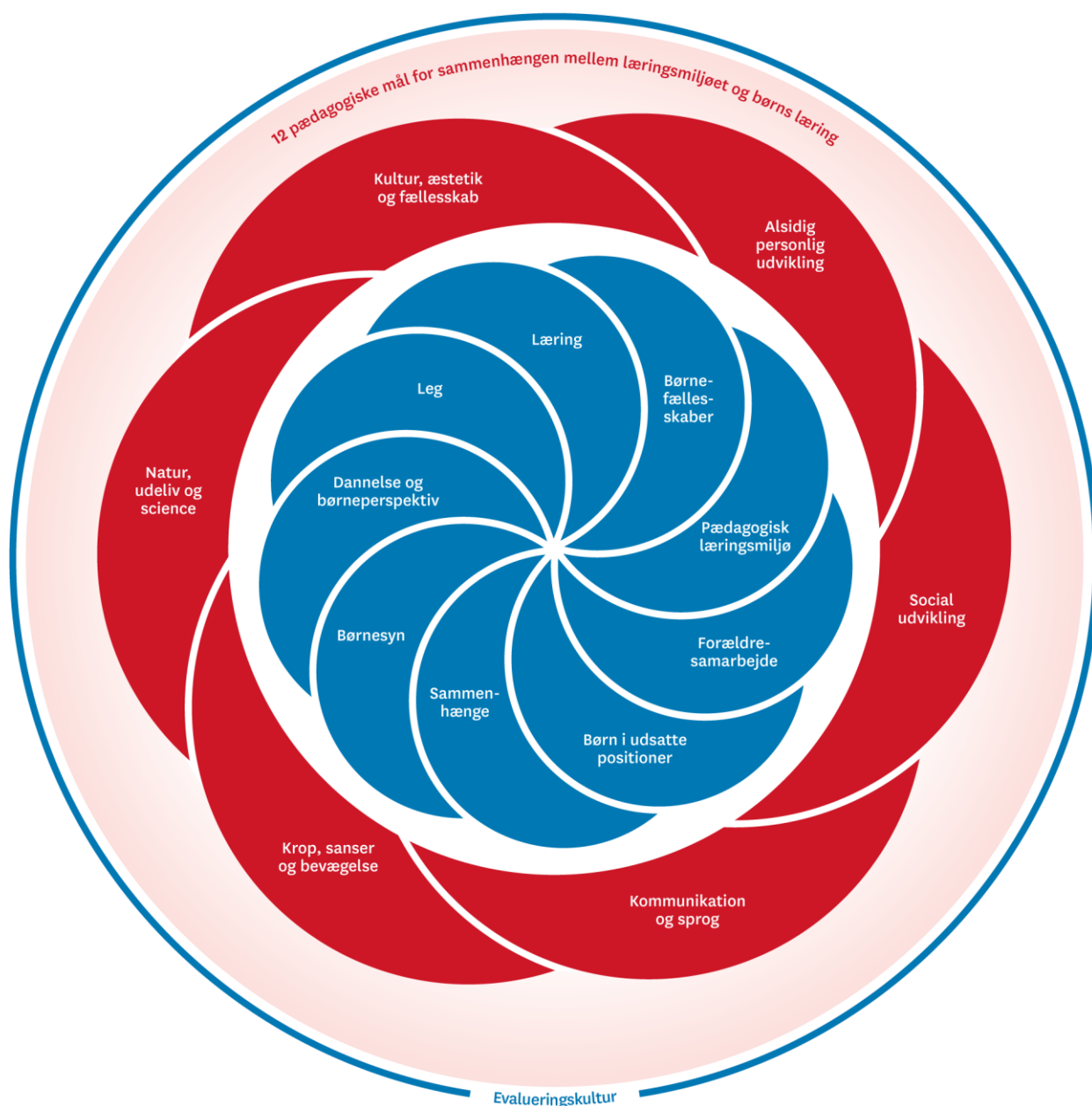
Pædagogisk Læreplan SI Regnbuen 20/21

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen.

Hvem er vi?

Vi er en Samdreven Institution med 65-70 børn fordelt på en vuggestuegruppe, en børnehavegruppe og en SFO. Vuggestuegruppen Solen er normeret til 12 børn. Børnehavegruppen på ca. 30 børn er om formiddagen inddelt i 3 aldersopdelte grupper, yngstegruppen Blomsten, mellemgruppen Larven og førskolegruppen Spiren. Her udfordrer vi børnene med aldersspecifik læring.

Regnbuen er en institution, der er drevet under Ørebroskolen i Jammerbugt Kommune. Vi har separate bygninger, men fælles udenomsarealer, såsom skolegård, legeplads, værksteds/madpakkehytte, fodboldbaner og motorikbane. Vi har også mulighed for at benytte skolens lokaler.

Vi er beliggende i Ørebro med masser af natur. Vi bruger ofte den nærliggende sø/vandhul, hvor der er etableret skurvogn, lukket bålhytte, shelters, muldtoilet og cykelbane. Derudover inddrager vi de nærliggende gårde, krat og naturskønne områder i det pædagogiske arbejde.

Vi har ingen busforbindelser, men institutionen har tre ladcykler, som flittigt bliver brugt til ture i lokalområdet.

Pædagogisk grundlag

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

---

Børnesyn:

I Regnbuen ser vi hvert enkelt barn, som et unikt individ. Børnene er ikke ens. De kan og skal derfor ikke sættes i kasser. Vi respekterer deres forskelligheder, følelser og baggrunde, og derfor er det os, som de nære voksne, der skal justere os efter det enkelte barns behov for omsorg, udfordringer, krav osv. Endvidere skal vi også kunne tilpasse os til hele den børnegruppe, vi arbejder med.

Derfor er det vores grundsyn at:

Det er ALDRIG barnet.

Det er enten....

- omgivelserne, der har brug for at blive justeret
- den rette støtte, der skal sættes i værk
- forventningerne, der skal tilpasses

Dannelse og børneperspektiv:

Det er allerede i vuggestuealderen, at børnene begynder at udvikle dannelsesprocessen og forståelsen for demokrati. Det er derfor vigtigt, at vi allerede der begynder at lære dem normer for, hvordan man er over for andre, og hvordan, man begår sig i samfundet. Vi skal hjælpe børnene med at justere sig til andre og omverdenen i alle hverdagssituationer.

Vi viser og guider børnene i spisesituationen, så de lærer at sidde pænt ved bordet. Vi serverer forskelligt mad, så de får madmod.

Vi hjælper dem med turtagning i vuggestuen, hvor de f.eks. skal skiftes til at bruge legetøjet, og i børnehaven, hvor de skal skiftes til at fortælle, mens vennerne skal lytte på. Dette er en del af demokratiet, at det ikke bare er mig-mig-mig, der er i centrum, men at der også skal være plads til andre. Demokrati er også at vælge og flertallet bestemmer. Det øves især i førskolegruppen. At kunne begå sig og gå med hinanden to og to er en vigtig dannelse i trafikken.

Vi skal, som voksne, lytte og tage udgangspunkt i børns interesser. Hvad foregår der inde i barnets hoved? Vi skal se situationen med barnets øjne, da de har en idé med det, de gør. Vi skal hjælpe barnet med at sætte ord på dets initiativ, så det ikke bliver misforstået.

I konflikter børnene imellem, er det også vigtigt at sætte sig ind i børnenes tankegang og lade dem forklare. Herefter er det vores ansvar, at de får løst konflikten og kommer videre. I mellemgruppen har vi talt med børnene om at være gode venner - rød/grøn (rød er de ting, man ikke må, og grøn er de ting, man skal gøre for at være en god ven). Børnene er meget bevidste om det, når de skal bruge det i konflikter med hinanden.

Leg:

I al leg er der læring. Det er derfor vigtigt at give børnene god mulighed for at lege, så læreprocesser som motivation, nysgerrighed, afprøvning, fordybelse og fantasi bliver udfordret. Når børn leger sammen, giver de hinanden forskellige roller og opgaver i legen. Legen er med til at danne deres person. Et barn, der har leget meget og har en god fantasi, vil kunne videregive sin legeerfaring til andre børn.

Eksempel: Barnet, der er baby eller hund i legen, får i begyndelsen en position som observatør. Som hund eller baby kan barnet følge med i, hvad legen handler om, og barnet bliver inspireret af det. Når barnet senere skal være med i en leg, vil barnet måske selv være mor eller far.

Jo yngre barnet er, des mere har det brug for at lære at lege. I vuggestuen er det meget vigtigt, at pædagogen er aktiv deltagende i rollelege.

I 20/21 har vores puerum været på stand-by pga corona. Rummet er blevet brugt til de børn, der har brug for vilde lege indendørs.

Pædagogerne skal finde balancen i at være en del af legen uden at styre den. Som voksen må man rigtig gerne give input til legen.

Hvis et barn ikke har nogle at lege med, handler det for pædagogen om at skabe en leg, der tiltrækker andre børn. Derved åbnes op for legerelationer børnene imellem.

Leg er også voksenstyret leg på baggrund af emne, enten ét pædagogen har opsat eller på baggrund af børnenes spor, hvor legen rammesættes, så alle bliver set og hørt. Der kan tages udgangspunkt i det, der optager børnene lige nu. Og der kan tages udgangspunkt i et fastlagt emne, som feks. Jægerstenalderen, som optager både børn og voksne i Larven og Spiren. Her ser vi, at der bliver leget Jægerstenalder om eftermiddagen, hvor børnene har "fri" leg.

Læring:

Barnet er i læring hele dagen. Når det spiller spil, er med i køkkenet, spisesituationer, garderoben, toilettet, på legepladsen og på ture ud af huset. Dvs. at læringsmiljøet er til stede i alle hverdagsrutiner, leg, samlinger, aktiviteter og i uderummet.

Børn lærer bedst, når de oplever, at de kan, altså at de bliver stillet overfor passende udfordringer, men det betyder ikke, at de ikke skal udfordres. Det er vigtigt, at vi lærer dem at turde fejle, og at vi giver dem TID og lov til at øve.

Vi skal, som pædagoger, være undrende sammen med børnene og prikke til deres nysgerrighed i stedet for at give svaret lige med det samme.

Vi skal give dem adgang til forskellige læringsmaterialer og læringsmiljøer.

Børnene lærer af hinanden, de store lærer de små (f.eks. viser regnorm), vi skal give dem muligheden for at være sammen, så de/vi kan udnytte de muligheder, der er i et hus, hvor alderen spænder fra 0-10 år.

Børnefællesskaber:

I hverdagen arbejder vi på at skabe en fællesskabskultur, hvor der er plads til alle børn uanset deres deltagerforudsætninger. Det er vigtigt for alle børn, at føle sig værdifulde/betydningsfulde i

fællesskabet. At opleve sig accepteret uanset alder, sproglige barrierer, legeforudsætninger osv. I praksis betyder det, at vi lærer børnene at være en del af - og bidrage til fællesskabet, vise rummelighed og empati, så alle kan være med i en leg, og ingen behøver at være alene.

Det er altafgørende for barnets trivsel at føle sig accepteret og være en del af noget større, det kan ske gennem arrangerede legeaftaler i børnehaven.

Vi kender det enkelte barn så godt, at vi kan støtte det, ud fra de forudsætninger, det har, ind i fællesskabet. Vi er opmærksomme på, at vores definitions magt kan udelukke eller inkludere børn fra fællesskaberne.

Børnefællesskaber styrkes ved en god balance mellem voksenstyrede læringsaktiviteter og rum for børnenes frie leg.

At vi bevæger os mellem flere forskellige arenaer, som skift mellem grupper – store og små, lege- rum, til samlinger, spisesituationer, i leg, i uderummet, ved søen, cykelture, værksted, fordrer forskellige fællesskaber børnene imellem, og dermed udfordres og udvikles børnenes relationer og deres kommunikative udvikling.

Vi opfordrer forældrene til at invitere andre til legeaftaler i hjemmet. Vi har sat sedler på gardero- bekasserne, hvor forældrene kan skrive info om, om barnet er klar til at lege ude/hjemme +tele- fonnummer til forældrene.

Vi har i følgende skriv, gruppevis givet eksempler på læringsmiljøer i dagligdagen.

Solen: Garderoben

Vi har i vuggestuen fokus på de daglige rutiner, som læringsrum. Vi har valgt, som det første, at se på gaderobesituationen, som et læringsrum. Hvad lærer børnene?

Vi har delt børnene op i 2 grupper, så det er den ældste gruppe, der går ud i garderoben og tager tøj på først, sammen med en voksen.

Små grupper giver mere ro til at øve og lytte. Pædagogens rolle er at være støttende og vejledende.

Når vi øver børnene i selv at tage deres tøj på, styrker vi mange af deres kompetencer:

Sociale kompetencer (samarbejde, forstå og modtage vejledning fra pædagogen, hjælpe hinanden og vente på tur).

Motorik: finmotorik (lyne lynlås, knappe, lukke sko), grovmotorik, balance, stabilitet, øje-hånd-koordinering mm.

Kognitiv/mental udvikling: at blive selvhjulpne, selvstændig, motivation, kropsbevidsthed, lære om rækkefølge,

Rumforståelse: skelne mellem foran/bagved, op/ned, højre venstre, ude/inde

Sprog: ord på at få hjælp, sætte ord på tøj, sko mm.

Blomsten: Små grupper

Vi har ofte børnene opdelt i mindre grupper. Når det er muligt til spisetiderne at have 4 børn og 1 voksen ved et bord, skærper alle opmærksomheden om den snak, der foregår ved bordet. Den voksne har tættere kontakt til de 4 børn. Der snakkes om maden, om at sende frugtallerkenen rundt, om det børnene fortæller. Børnene øver sig i at lytte til hinanden og bidrage med deres mening. Når børnene mærker de bliver set og hørt styrkes deres selvværd.

Formiddagens små grupper dannes af stuens voksne. Der er i forvejen tænkt over hvilke børn, der sættes sammen i en gruppe og hvilken voksen, der har gruppen.

Når det handler om, at sproget skal styrkes sammensættes en gruppe på 3 børn med en voksen. Aktiviteten kan være at læse en bog (gøre det dialogisk, så børn og voksen taler om handlingen undervejs), spille billedlotteri (hvor børnene er mest muligt aktive med at sige ord), gå en tur (oplevelse uderummet og se hvilke ting vi kan finde, og hvad vi kan undres over).

Når vi opdeler i små grupper, er det nemmere for hvert barn at blive lagt mærke til og komme til orde. Pædagogen er klar over, hvilke aktiviteter hun sætter i gang - er forberedt på en sådan måde, at hun får gruppens børn til at opleve nærværet sammen, på en god måde.

I en lille gruppe kan vi cykle med vores ladcykler i nærområdet for at se og besøge landbrug eller køre forbi børnenes hjem. I en lille gruppe kan vi lave en leg omkring vores legekøkken, omkring magnetbyggeri eller med biler og bondegårdens dyr. En lille gruppe kan være kreative, børnene lærer at holde på en saks, klippe på en streg, snakke om farver, antal, om figuren er rund, firkantet eller trekantet. I rolige omgivelser kan pædagogen læse bog med en lille børnegruppe.

Larven: Spisesituationen

Spisesituationen er ikke bare rutinen og tiden, hvor børnene skal have noget at spise. Spisesituationen er SÅ meget mere end det. Den er et godt tidspunkt for barnets læring på mange planer. Det er nøje udtænkt, hvordan børnene skal sidde for at få mest muligt ud af spisesituationen, her tænkes på ro, dialog, hjælp, udvikling og mange andre parametre.

Børnene skiftes til at dække bord og sige værsgo, hvilket giver dem et ansvar overfor de andre. De øver her at tælle, afkode hvem der har hvilken madkasse, og hvis de ikke kender den, dialog om, hvis det er. Det er også under måltidet, man må vente på tur, mens mad eller drikke bliver sendt rundt. Under måltidet øves også selvstændighed. Vi har indkøbt små kander, så børnene selv kan hælde op. Hvis de kommer til at spilde, henter de selv en klud og tørrer op.

Bordskik er en del af det at være i et fællesskab, og vi øver derfor også at sige ja tak og nej tak, bede pænt om frugten og sidde pænt. Under måltidet er der også god mulighed for at have samtaler i mindre grupper og her er det oplagt for pædagogen at få længere dialoger med børnene. Oftest afsluttes måltidet med en dialogisk læsning i en bog.

Børnene har selv ansvaret for at rydde op på deres plads og sætte service i opvaskemaskinen.

Spiren: Søprojektperioden

Søprojektet er starten på de 5 årige børns førskoletid. I august og september flytter vi læringsrummet for denne gruppe børn til vores nærliggende skov- og søområde. Projektet har et naturfagligt fokus, men lige så vigtigt er det, at børnene her får lov at opleve hinanden i en anderledes arena. Her er tidligere positioneringer brudt op, børnene ser nye ressourcer hos hinanden, og de sociale samspil blomstrer i nye konstellationer.

Ved søen er der højt til loftet, og børnene får mulighed for at mærke deres rødder og danne nye erfaringer.

Udgangspunktet er, gennem arbejdet med forskellige naturfaglige emner, at skabe forståelse for naturens sammenhænge, udvikle respekt for dyr og miljø og skabe grobund for en begyndende forståelse for de processer og fænomener, naturen rummer. Vi arbejder med emner som dyrelivet under overfladen, artsbestemmelse og sortering, krible-krablerne, sommerfuglenes magiske forvandling, edderkoppeekspeditioner, dissekering, forrådnelse, svampe, fugle, hemmelige lege, magi og eventyr i skoven, naturmatematik og meget andet.

Børnene gør sig erfaringer med at tænde bål, kløve og save brænde, snitte med dolk, samle spiselige planter i naturen, tilberede bålmad, lave naturparkour og tisse i skoven.

Det styrker børnenes omverdens kendskab. De får lov at opleve fordybelse og langsomhed, de får øje for detaljer og oplever at være i flow sammen.

Søprojektet er fællesskab, eventyrlyst, dug på støvlerne, morgensol i øjnene, edderkoppespind i ansigtet og en ny bedsteven i hånden.

Samarbejde med forældre om børns læring

I vuggestuen (Solen) ser vi os selv, som børnenes talerør, og vi er meget opmærksomme på vores tætte samarbejde med forældrene. Vi er jo tit forældrenes første møde med institutionslivet. I samarbejdet med forældre, mener vi, at det er yderst vigtigt at kommunikere åbent og tydeligt med en gensidig respekt og forståelse for hinanden. Det er vigtigt for os, at forældrene føler sig trygge i samarbejdet om deres barn, både når det gælder den lille historie fra hverdagen, eller når den svære samtale skal tages.

Vi har, inden barnet begynder i vuggestuen, en opstartssamtale med forældrene for at give barnet den bedste mulige opstart. Vi får et indblik i, hvad barnet har behov for ang. soverytmer, mad, verner osv. Og vi fortæller om vores dagligdag. I den samtale er det vigtigt, at vi afstemmer vores forventninger fra både vuggestue og fra forældre, så vi i fællesskab kan skabe de bedste rammer for barnet, så vi sammen kan udvikle og fremme barnets læring.

Vi afholder efter 3 mdr. endnu en samtale med forældrene om, hvordan begge parter har oplevet opstarten i vuggestuen. Og vi fortæller om, hvor barnet er i dets udvikling og læring.

Inden barnet skal videre i børnehave, holder vi en sidste samtale med forældrene og en pædagog fra børnehaven. Formålet med samtalen er en overlevering til børnehaven om, hvor barnet er i sin udvikling m.m., så barnet får den bedst mulige overgang og opstart i børnehaven

Ud over de 3 samtaler gør vi i vores dagligdag meget for at bibeholde den nære kontakt til forældrene om deres barn. Det skal altid være muligt for forældrene at kunne få en snak om deres barn.

Det er vigtigt for os at vi løbende får talt om barnets trivsel og udvikling.

Vi bruger billeder til at fortælle og vise, hvad vi laver i vores hverdag på den lukkede facebook-gruppe, og vi skriver et månedsbrev, hvor vi holder forældrene opdateret på dagligdagen.

Børnehaven:

I dagligdagen bruges afleverings- og afhentningssituationerne til at give information om barnets trivsel i løbet af dagen, ligesom de bruges til at formidle viden og handleforslag ift. specifikke udfordringer.

Der gives information til forældrene om dagens aktivitet ved, at vi skriver på en tavle uden for stuen eller på vores lukkede Facebook gruppe. Det giver forældrene bedre mulighed for at tale med deres børn om dagen i børnehaven, samt orientere sig i deres børns hverdag og trivsel. Der bliver også løbende kommunikeret via AULA samt udsendt nyhedsbreve, der gælder hele institutionen eller den enkelte gruppe.

Vi afholder forældremøder en gang om året. Derudover er forældrene inviteret til særlige arrangementer som forældrekafe, arbejdsdag, juleklippedag, forældre/bedsteforældredag og sommerfest. Alt dette for at invitere forældrene med ind i børnenes dagligdag.

Når et nyt barn skal begynde i børnehavens yngste gruppe Blomsten, inviteres barnet med forældre på besøg et stykke tid forinden. Der er en kort samtale om forskellige praktiske oplysninger. Vuggestuebørn har den fordel, at de er kendt med huset og med flere af husets voksne. Før opstart laves besøgsdage, hvor et vuggestuebarn er med i Blomsten nogle formiddage for at fornemme lidt om hvilken forandring, der snart sker. Børn der går hos Ørebro dagplejerne er vant til at komme på vores legeplads en gang om ugen, og børnene har der mødt både kommende børnehavenvenner og pædagoger. Derudover fungerer vi også som gæstedagleje for børnene.

Ca. 3 måneder efter opstart har pædagogerne lært barnet at kende, og barnet har fundet sig til rette i Blomsten. Der holdes en samtale med forældrene om, hvordan det går med barnet, om der er noget vi alle (både forældre og pædagoger) fremadrettet skal være opmærksomme på. Forældrene får at vide, at de til enhver tid må komme og snakke med os om ting, der mærkes problematiske i forhold til barnet.

I den daglige kommunikation med forældre om problematikker, fornemmer pædagogerne, om der skal aftales et møde, hvor der er bedre tid til at drøfte det, der er svært. Efter 3 måneders samtalen tilbydes der igen samtale efter 1 år.

Vi kan i perioder have et særligt fokus på trivsel og samspillet i en bestemt børnegruppe eller hos et enkelt barn. Her spiller samarbejdet med forældrene en særlig vigtig rolle. Efter behov kan der tilbydes trivselssamtaler med forældre eller forældre/børn, hvor der afsættes tid og ressourcer til et tættere samarbejde omkring barnet. I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at få ekstern

hjælp eks. PPR, talepædagog, ergoterapeut osv. Der vil altid være et tæt samarbejde med forældrene om sådanne forløb.

Spiren:

I Spiren har samarbejdet med forældrene især relation til børnenes udvikling frem mod skolestarten. Vi vægter et tillidsfuld, konstruktivt og handlingsorienteret samarbejde med fokus på det enkelte barns udvikling, trivsel, dannelse og læring, samt på børnegruppens fællesskab generelt. Samarbejdet er forskelligartet og betinget af de enkelte familiers behov.

Den overordnede indsats og fælles opgave med børnenes trivsel, læring, dannelse og udvikling præsenteres på gruppens forældremøde i september. Her taler vi med forældrene om arbejdet med børnenes skolemodenhed og arbejdet med den pædagogiske læreplan præsenteres.

Vi afholder skoleparatheds samtaler, hvor fokus i høj grad er på børnenes læring og trivsel, og hvor der laves aftaler med forældrene om den fælles indsats. I disse samtaler deltager også børnenes kommende 0. klasselærer. Dette er med til at styrke samarbejdet og skabe sammenhæng i overgangen fra børnehave til skole.

Der arbejdes på at implementere IT som en synlig del af børnenes hverdag. Børnene præsenteres for forskellige læringsmuligheder og -tilgange med IT, ligesom forældrene gøres opmærksomme på, hvilke lærings apps, devices og udstyr de kan arbejde med hjemme.

I Regnbuen er der etableret et Forældreråd bestående af 6 forældre, en pædagog og den daglige leder. Vores bestyrelse, som er Skolebestyrelsen, har besluttet, at der altid skal være fokus på børnenes trivsel. Det betyder, at repræsentanter i Forældrerådet for de forskellige grupper i Regnbuen, skal sørge for børne – forældrearrangementer i løbet af året for at styrke børnenes trivsel. Hvis forældrene trives sammen, er der også stor chance for at børnene trives sammen. Jo større kendskab forældrene har til hinanden des bedre forståelse for de forskellige familiers levemåder.

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner kan være børn med særlige behov, blandt andet som følge af nedsatte funktionsevner, for tidlig fødsel eller børn som periodevis/vedvarende er belastede af et problem i familien eller det nære miljø. Vi arbejder ud fra, at alle børn skal have det godt og udvikles i institutionen. Derfor er det vigtigt, at vi ser på barnet og sammen med forældre og evt. eksterne samarbejdspartnere finder ud af, hvordan vi bedst muligt kan tilrettelægge dagen for barnet, f.eks. med pauser, afskærmning og særlig opmærksomhed i forskellige situationer i hverdagen.

I Regnbuen er der plads til alle børn med alle deres forskelligheder. Det er derfor også vigtigt at lære alle børn at rumme og respektere hinandens forskelligheder, det gør vi ved at snakke om og øve sociale spilleregler i dagligdagen.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Fokus på overgangen fra Spiren til 0. klasse begynder allerede i august, da det er der, vores førskolegruppe starter op.

Vi er i vores institution meget opmærksomme på at skabe en rød tråd i børnenes dagligdag.

I forbindelse med overgangen fra førskole til skole består den røde tråd i, at vi skaber genkendelighed i førskolen og 0. klasse. F.eks. benyttes der samme skabelon til at tale om dag, måned, vejr mm samt ens piktogrammer til at strukturere hverdagen i henholdsvis førskole og skole.

Genkendeligheden er med til at skabe tryghed og trivsel hos børnene, og de får hermed overskud til at lære nyt.

Vi har et tæt samarbejde mellem førskole- og 0. klasse medarbejdere, som skaber et tværfagligt forum. Vi prioriterer at starte samarbejdet i god tid før skolestart. Allerede i efteråret starter førskolebørnene med at "gå" i skole 2 timer om formiddagen en gang om ugen, det øges henover året til 4 timer. Det er med til at skabe genkendelighed og forudsigelighed hos børnene. De bliver trygge ved skolens lokaler, lærerne, skolebørnene og stifter bekendtskab med rutiner i forhold til frikvarter, toiletbesøg, morgensang, musik, idræt.

I forbindelse med skoleparatheds samtaler med børnenes forældre deltager også en pædagog fra skolen. Her bliver forventningerne til et skolebarn italesat, og vi får alle fælles fokus.

Inden skolestart bliver der holdt fælles arrangementer, hvor førskolebarnet får tilknyttet en skoleven, en elev fra 4. klasse, som skal hjælpe med at gøre overgangen mere tryk.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Vi inddrager lokalmiljøet i arbejdet med etablering af det pædagogiske læringsmiljø for børnene ved at være opsøgende i lokalmiljøet. Vi går ture i naturen, som omkranser Regnbuen – f.eks. ned til "Krattet", hvor alle børn får nye små oplevelser ved at se på træer, insekter og planter på vej derned – de voksne undres sammen med børnene.

Også på cykelture med ladcyklerne får børnene oplevelser, som åbner muligheder for forskellige pæd. læringsmiljøer. Det er vigtigt for os, at børnene får øje for vores lokale miljø. På cykelturene opfordres børnene til at bruge øjnene – de voksne kan stille undrende spørgsmål og dermed gøre dem opmærksomme på det omgivende "samfund", som vi kommer forbi. Vi viser børnene "det store i det små". Man behøver ikke at rejse langt væk for at få gode oplevelser, som de har mulighed for at få, når man bevæger sig på cykel eller på gåben. Vi har stor succes med at besøge lokale landbrug, hvor børnene får førstehåndsoplevelser om både grise og køers liv. Også den lokale vognmand får besøg, hvor hønsene fodres – her er der mulighed for info om høns som husdyr. Vi har ingen museer, men vi har historiske steder i cykelafstand, som kan besøges – Husby Hole, en langdysse og 2 lokale kirker og kirkegårde.

Vi trækker ofte på lokale kræfter i forbindelse med vores emnearbejde. F.eks. besøges fiskerne ved Thorup Strand, Limfjordsmuseet eller formidlerne kommer på besøg hos os eks Naturcenter Fosdalen, eller forskellige friluftvejledere fra området.

Vi har et rigtig godt samarbejde med Ørebro skolen. Indskolingsbørnene kommer på besøg for at læse op for små grupper af børnehavebørnene. Børnehavebørnene er tilskuere på skolen, når eleverne laver skuespil. Også Bogbussen besøges, hvor der lånes bøger til oplæsning i de forskellige grupper.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske børnemiljø:

Regnbuen er et stort og relativt nyt hus. Den første del blev bygget i 1995. Huset består af store lyse basisrum og en del små legerum. Rummene er funktionsopdelte. Vuggestuen har en afdeling for sig selv. Der er 3 afdelinger i børnehaven, som er aldersopdelte. Der bliver holdt samlinger og spisning i basisrummene, hvor børnene også kan opdeles ved forskellige borde. Det betyder, at der også sidder en voksen ved hvert bord. Basisrummene fungerer også som legerum. De små rum i både vuggestue og børnehave skifter ofte "indhold". Her kan der i perioder være legekøkken, lægerum, legorum osv. I børnehaven er børnene medbestemmende, når der skal skiftes tema, hvilket appellerer til deres fantasi, når der skal leges. Der er også mulighed for fysisk udfoldelse i Regnbuen. Her har vi et puderum, hvor børnene kan få afreageret fysisk. Også et gangareal er ofte indrettet med forskellige symboler, der lægger op til læring og bevægelse (nudgings). Vi har en stor legeplads fælles med skolen – og en stor motorikbane lige i nærheden. Her udfordres børnene fysisk både i legeredskaberne og ved boldspil. Kontakten med de store elever/søskende spiller også en stor rolle for børnene mht. trivsel, dannelse, læring og udvikling. Vi har et skur med mooncars og cykler. Én gang ugentlig må børnehavebørnene selv medbringe cykler, så de kan øve i sikker cykling.

Det psykiske børnemiljø:

I Regnbuen står det psykiske miljø højt på dagsordenen. Det er vigtigt, at alle børnene har det godt og er glade for at komme i institutionen. Der er nul-tolerance overfor "mobning/drilleri, der ikke er sjovt". Vi guider børnene i at aflæse hinandens ansigtsudtryk, så de bliver bevidste om andres reaktioner i forskellige sammenhænge. Vi lærer også børnene at sige fra ved at række hånden frem og sige stop, og modparten i at respektere et stop. Vi er opmærksomme på, at ingen børn må føle sig udenfor. Alle skal være værdifulde i og for børnegruppen. Pædagogerne har en stor rolle i at anerkende børnene for den, de er. Vi er også nogle af de nærmeste rollemodeller, så også her er det vigtigt at vise gode eksempler, idet det psykiske voksenmiljø vil have en klar afsmitning på det psykiske børnemiljø.

Vi er opmærksomme på, at børnene kommer fra forskellige kulturer, forskellige familiesammen-sætninger eller andre pasningstilbud, inden de begynder i Regnbuens vuggestue eller børnehave. Det betyder, at der af og til, er børn, som bakser med at finde deres plads i gruppen i Regnbuen. Pædagogerne skal ind imellem være mellemlid i børns kontakt med hinanden. Som mellemlid kan vi hjælpe et barn med i en leg eller i en aktivitet, sammen med andre børn.

Vi har særligt fokus på børnegruppen, når vi ser, den ikke trives så godt. Små aktiviteter, der kan gøre forskel, er f.eks. at lave sanglege, hvor vi skal holde hinanden i hænderne eller massage-historier, hvor børnene to og to giver hinanden berøringer på ryggen.

"Den man rører, mobber man ikke".

Børnene skal mærke, at deres voksne i gruppen er interesserede i dem, at voksne skaber tryk og stabilitet.

Voksne skaber et rart miljø at være barn og voksen i, så børnene kan spejle sig i de gode rollemodeller der findes både i børnegruppen og blandt Regnbuens medarbejdere.

Æstetiske børnemiljø

Vi er meget optaget af at indrette vores forskellige stuer efter hvilke børn, der er i det givne rums børnegruppe. Ingen børnegruppe er ens, der er forskel på alder og modenhed. Derfor er der behov for, at vi løbende observerer, hvilke interesser og lege, der optager børnene.

Fx kan en børnehavegruppe bestå af nogle meget landbrugsinteresserede børn, og ud fra den interesse inddrager de voksne børnene. Sammen skaber de et pædagogisk læringsmiljø, der tilgodeser børnenes interesse og hermed bidrager til at styrke børnenes sociale kompetencer, leg og skaber trivsel og læring.

I forbindelse med emnearbejde indretter vi rum med tema. For eksempel havde vi til emnet "Førstehjælp" indrettet et rum som skadestue. Senere til emnet "Cirkus" blev der lavet en cirkusma-
nege med mulighed for at optræde på scene og gå på line. Disse rum med tema er med til at gøre emnet mere sanseligt for børnene, samtidig med at børnene får god mulighed til selv at indtage den rolle i legen, som passer dem bedst. Fx læge, sygeplejeske, chauffør i ambulancen, patient, sekretær.

Indenfor bærer Regnbuens udsmykning meget præg af børnenes kreative udtryk. Det er meget vigtigt for os, at børnenes forskellige æstetiske udtryk, i form af tegninger, malerier, udklip i karton, perleplader, bliver hængt op. Det er med til at skabe et inkluderende fællesskab hos børnene. De har sammen skabt disse udtryk uafhængig af køn og kompetencer, og børnene bliver en del af noget større.

Vi vægter meget, at børnene har let adgang til farver, blyanter og papir samt sakse, perler og perleplader. Det er med til at inspirere og fremme lysten hos børnene. Der er altid mulighed for at børnene kan fordybe sig med kreative sysler, alene eller sammen med andre børn. Ligeledes er forskellige spil, såsom billedlotteri, huskespil, puslespil, tilgængelig i børnehøjde.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Læringsmiljø 0-2 år:

Vi er anerkendende, nærværende og omsorgsfulde rollemodeller. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns udvikling, interesser og behov. Det er vigtigt, at vi skaber et miljø omkring barnet med trygge rammer, forudsigelighed og anerkendelse. Barnet skal kunne føle sig accepteret, som den det er, få styrket sit selvværd og have mod på udfordringer.

Læringsmiljø 3-6 år:

Barnet skal have mulighed for at udfolde sig, som en stærk og alsidig person. Det skal anerkendes og respekteres. Vi arbejder derfor ud fra en anerkendende pædagogik, hvor vi tager udgangspunkt i det enkelte barn og respekterer det, som det individ, det er. Og hvor barnet, så vidt det er muligt, får lov til at gøre tingene i dets eget tempo.

Børnene skal opleve tryghed og tillid i deres relation til både børn og voksne. Dette understøtter børnene i at turde udfolde sig, tro på sig selv og blive accepteret for den "jeg er", og altså ikke kun for det "jeg gør/laver, og det jeg har" (legetøj). At barnet oplever nærvær fra de voksne, og at de i samvær med børn og voksne, har mulighed for at udvikle selvværd og selvtilid. Det gør vi i alle praktiske opgaver i løbet af dagen og ved at arbejde med emner løbende gennem året.

Vi støtter børnene i at blive selvhjulpne ved, at de forventninger og krav, som vi stiller, er i overensstemmelse med det enkelte barns udvikling. Bl.a. ved at give børnene praktiske opgaver f.eks. oprydning, borddækning og uddeling af madpakker med mere.

Barnet skal inddrages og opmuntres til at blive en aktiv deltager i demokratiske processer, hvor deres stemmer bliver taget alvorlige. Vi opstiller læringsmiljøer, hvor vi bl.a. tager udgangspunkt i det, som børnene er optaget af.

Vores mål er, at børnene hviler i sig selv, og at det enkelte barns personlighed bliver synlig.

Social udvikling

Læringsmiljø 0-2 år:

Vi er nærværende voksne, der skaber trygge rammer. Vi hjælper barnet i det sociale samspil med de andre børn og voksne. Vi vejleder og støtter barnet i konflikter og giver dem værktøjer, som de kan bruge til at håndtere konflikter hensigtsmæssigt med. Vi taler med barnet om, hvad der er sket, og hvad barnet føler, for at lære barnet om egne og andres grænser. Vi laver aktiviteter og lege med særligt fokus på relationer, samarbejde, berøring og omsorg: øver i at gå hånd i hånd, sang-lege, tumlelege m.m.

Læringsmiljø 3-6 år:

Børn skal have mulighed for at opleve sig selv, som en værdifuld deltager i et socialt og kulturelt fælleskab, og dermed få nogle betydningsfulde erfaringer. Det gør vi ved at sørge for, at barnet føler sig velkomment, når det kommer i Regnbuen, og at institutionen er en tryk base og et rart sted at være for både børn og voksne. Vi giver, i løbet af dagen, børnene mulighed for at være en del af etablerede fællesskaber, både i aldersinddelte grupper og i hele institutionen på tværs af alder. Vi giver hermed mulighed for leg, hvor børnene selv bestemmer, hvem de vil lege med, og hvad de vil lege. Vi er opmærksomme på børn i udsatte positioner – vi skal hjælpe med at inddrage dem i legerelationer i gruppen.

Vi har fælles legeplads med skolen. Det betyder, at børnene har stor mulighed for at være sammen på tværs af alder og dermed være sammen med ældre søskende.

Vi understøtter børnenes sociale kompetencer ved f.eks. at støtte og vejlede i de situationer, som opstår blandt børnene. Dette giver færre konflikter i takt med, at børnene selv bliver bedre til at løse dem.

Vi øver børnene i at vente på tur i forskellige sammenhænge, turnusordning (f.eks. ved madpakkeuddeling). Under samlinger øver vi især, at det er vigtigt at vente på tur. Børnene skal lære at lytte til hinanden, så alle føler sig vigtige i fællesskabet.

Vi styrker børnenes fællesskabsfølelse og empati ved at vise dem vigtigheden af nærvær. Der er i den nye IT strategi indført, at børnehavebørn skal have adgang til elektroniske devices. Det er her vigtigt for os at lære børnene at have en god social omgang med disse. Og at det er lærende spil / aktiviteter, som man kan være sammen om.

Kommunikation og sprog

Læringsmiljø 0-2 år:

Vi voksne ser os selv som sproglige rollemodeller, og det betyder, at vi sætter ord på barnets hverdag, handlinger og følelser. Til samling synger vi, laver rim og remser og læser historier. Med udgangspunkt i barnets interesser, taler vi med barnet, gentager dets ord og danner sætninger.

Læringsmiljø 3-6 år:

Vi skal give børnene mulighed for at kunne udvikle deres sprog i alle hverdagens aktiviteter. Det gør sig gældende både i fri leg, struktureret leg, og at vi sætter ord på det, vi gør i dagligdagen. Altså, at vi samtaler i de forskellige samlingsformer, der opstår i løbet af en dag.

Børnene udfordres til sproglig kreativitet, det vil sige bl.a. at kunne lege med sproget gennem rim og remser. Børnene fabulerer og genfortæller herefter selv vrøvle rim, remser og historier mm.

Vi holder dagligt samlinger, som har forskellige sprogudviklende formål, alt efter børnenes alder. Det kan være sange og sanglege, dialogisk læsning og fortælling, at børnene skiftes til at fortælle og skiftes til at lytte. Det kan også være her, vi giver børnene kendskab til og udvikler deres nysgerrighed for tegn og symboler, leg med bogstaver, skrive deres eget navn, arbejde med kalender og ur. F.eks. har vi barnets navne på skilte, fra de starter i børnehaven, så de kan lære at afkode bogstaver og læse hinandens navne.

I små grupper spiller vi spil, der fremmer børnenes begrebsdannelse (f.eks. sortering af farver, former og størrelser). Begrebsdannelsen kan også fint foregå udendørs ved at samle og sortere ting i naturen.

I barnets udvikling af ordforrådet skal vi huske at sætte svære ord på, som vi forklarer dem og gentager. Det er altid en god ide at kunne vise ordet gennem en konkret, et billede eller bevægelse, for at give børnene de rigtige forståelser.

Det er kommunes politik, at der laves sprogvurdering af alle 3-årige. De vil i enkelte tilfælde laves igen for de 4-5-årige. Ved behov iværksættes der samarbejde med kommunens tale- høre konsulent.

Børn med Dansk Som Andetsprog (DSA) der begynder i børnehaven bliver tilknyttet et DSA-forløb, hvor der tildeles flere ressourcer. Her er det de primære pædagogers opgave at stimulere og underbygge læringen af det danske sprog. Sprogets udvikling er nødvendigt for, at barnet kan indgå i sociale sammenhænge, der skal derfor være stort fokus på netop dette.

Krop, sanser og bevægelse

Læringsmiljø 0-2 år:

Vi tager udgangspunkt i barnets udviklingstrin. Vi skaber rammerne for lege og aktiviteter, der medvirker til, at barnet finder glæde ved og trykthed i at bruge sin krop og bevæge sig.

Vi støtter børnene i at være selvhjulpne og skaber i dagligdagen læringsrum, hvor børnene f.eks. øver sig i selv tage tøj på, kravle op på stol, selv smøre sin mad osv.

Vi sanser, hopper, løber, triller, gynger, balancere, cykler og kaster bolde i pude/rytmikrum, på legepladsen, på tur.

Læringsmiljø 3-6 år:

I Regnbuen er der mange alsidige muligheder for at udfordre børnenes krop, sanser og bevægelse. Børnene bliver fortrolige med deres krop og oplever glæde ved at bevæge sig. Inde i selve børnehaven er der lavet musikrum og puderum. Derudover er der, på den lange gang, skiftende udfordringer bl.a. i form af billeder, tape på gulvet, som appellerer til balance, hop osv.

Vi vægter udendørs aktiviteter højt. Det er leg, såsom at cykle, løbe, hoppe, rutsje, trille ned ad bakker, klatre i træer, gynges, balancere – i det hele taget benytte alle legepladsredskaberne på legepladsen og på vores motorikbane. Vi har den mest fantastiske natur ved søen, krattet og marker, som vi benytter til gåture og fordybelse i naturen. Det udvikler sanserne, og der kan her eksperimenteres i at gå på forskelligt underlag. I vinterhalvåret bliver skolens gymnastiksal brugt. I institutionen vægter vi det, at cykle meget højt. Derfor har vi en gang om ugen cykeldag, hvor alle børn må have deres egen cykel med i børnehaven. De kører i skolegården, så det kræver en vis form for koordinering af flere sanser. Børnene kommer på cykeltur i lokalområdet enten i form af at cykle selv, men også ture ud i naturen på ladcykler.

Finmotorisk øver vi i at klippe, tegne, male, sy, arbejde med perler, ler, træ, og andre materialer. Vi støtter børnene i af- og påklædning (knappe, lyne og snøre).

Fokus på kosten er, hvor vi bevidstgør børnene om sund/usund mad. Vi har maddage ca. 1 gang om måneden, hvor børnene selv hjælper med at tilberede alsidig mad. Se desuden vores kostpolitik.

Natur, udeliv og science

Læringsmiljø 0-2 år:

Vi opfordrer barnet til at være nysgerrig og udforske sine omgivelser. Vi er ude i alt slags vejr, taler om årstider, om varmt og koldt. Vi pjasker i regnen, går på bare fødder i det varme sand osv. Vi leger og går på opdagelse på legepladsen, går på tur i skov og ved sø. Vi taler om det, vi ser på vores vej. Vi besøger koen, hesten eller ser på frøen, der hopper over legepladsen eller undersøger, hvad der gemmer sig under træstubben af biller og andet kravl. Vi sår grøntsager og blomster og ser det vokse.

Læringsmiljø 3-6 år:

I Regnbuen vægter vi udelivet og børns erfaringsdannelse i og med naturen højt. Ved at bruge uderummet hver dag, året rundt og i alt slags vejr, giver vi børnene mulighed for at sanse, erfare årstidernes skiften og de mange forskellige vejrfænomener, vi har i Danmark. Uderummet er både det kendte og trygge legepladsområde, men også områderne omkring Regnbuen. Børnene oplever ofte glæden ved at være i naturen, når vi f.eks. arrangerer ture til krattet, til søen eller ud i det blå i nærmiljøet. Her erfarer børnene, at naturen folder sig ud, som rum for leg og fantasi, de oplever glæden ved at være i naturen. Samtidig pirres deres nysgerrighed og interessen vækkes i mødet med kryb, kravl, finurligheder og fænomener. Vi skaber læringsrum i naturen, med tid til fordybelse og forundring -sammen med børnene. På turene indsamler børnene ofte naturmaterialer, som undersøges og anvendes kreativt i forskellige aktiviteter, f.eks. mikroskopering, sortering, plancher, udstillinger mv.

Børnene tilegner sig omverdens kendskab gennem konkrete erfaringer og sammen med voksne, som er medundrende og medundersøgende. De tilegner sig viden om deres omgivelser, om dyr, træer, planter og blomster, f.eks. fodrer og observerer vi på fuglene på vores foderbræt og samtaler med børnene om de forskellige fugle og deres levevis.

Gennem arbejdet med emner som vindkraft, vandrensning, regnbue farveskala, iskrystaller, farvning af planter, bakterier, spireforsøg osv. giver vi børnene mulighed for at skabe erfaringer med årsag, virkning og sammenhæng i et science perspektiv.

Spiregruppen har søprojekt fra august til oktober, hvor de flytter ud i naturen ved den nærliggende sø. Her har børnene mulighed for, sammen med voksne, at undersøge dyreliv, planter og

miljø i og ved søen. Gennem en undersøgende tilgang inspirerer vi børnene til selv at søge viden og svar.

Udelivet indbyder i et vist omfang også til at udfordre sig selv og afprøve egne grænser. Vores legeplads og de nærliggende naturområder inviterer børnene til at klatre i træer, balancere, springe, trille osv. At opholde sig og lave aktiviteter i naturen kræver kendskab og erfaring med at håndtere værktøj, som f.eks. sav, hammer, skruemaskine, dolk og brændecløver.

Vi lærer børnene, om de vilde spiselige og giftige planter i naturen. Sammen tilbereder vi mad over bål, både på bålpladsen på legepladsen og ved vores sø.

Vi lærer børnene at udvikle respekt for natur og miljø – lære at behandle træer, buske og dyr ordentlig. Vi har årligt emne om affald i naturen, der er med til at gøre børnene bevidste om forurening. Og vi har affaldssortering og kompostering i dagligdagen, hvor børnene tilegner sig bæredygtige rutiner med sortering.

Vi er engageret i Friluftsrådets børnehaveprojekt "Grønne Spirer", som udbyder kurser og en bred vifte af inspirationsmateriale.

Kultur, æstetik og fællesskab

Læringsmiljø 0-2 år:

Vi laver aktiviteter, der handler om den pågældende årstid og tradition. F.eks. har vi juleklippedag. Vi leger, taler og synger om farver, størrelser og figurer. Vi deltager i diverse aktiviteter og projekter sammen med børnehaven og skolen f.eks. cirkusforestilling.

Vi eksperimenterer med forskellige udtryksformer og materialer, vi river papir til collage, vi maler med fingre, leger med ler.

Læringsmiljø 3-6 år:

I dagligdagen skal børnene have mulighed for at udfolde sig via forskellige udtryksformer. Der er i alle basisrum papir, farver, sakse m.m. som børnene selv har adgang til. Vi har et stort lager af klæd ud tøj, der med til at skabe nye roller blandt børnene. I løbet af forskellige emner eks: Førstehjælp er der læge-udklædningstøj til rådighed, så børnene kan træde ind i andre roller. Til Pippi Langstrømpe blev der bygget Villa Villa Kulla, hvor børnene indtog de forskellige roller. Børnene skal mødes af voksne, der formidler kultur og støtter børnene i at afprøve forskellige udtryksformer. Børnenes kreative produkter udstilles. Musik og sang indgår både i dagligdagen, men også i vores emner. Vi besøger biblioteksbusen og læser bøger om andre kulturer. Vi øver korte skuespil med børnene, som de optræder med for hinanden. Vi ser herefter, at børnene selv etablerer forestillinger. Her har vi både puderummet og en scene i Spiren.

Vi deltager i de kulturelle tilbud, der tilbydes institutionen, herunder skolens forskellige arrangementer.

Vi har via Børns Møde Med Kunsten haft projekter i institutionen, hvor vi har haft forskellige kunstnere ude og hjælpe med at give nye input til kunstneriske udfoldelser.

I institutionen holder vi fast i traditioner som Skolernes Motionsløb, Lucia, julegudstjeneste, fastelavn, påske, fødselsdage, fællesspisning og bedsteforældredag.

Vi voksne ser os selv som inspirationskilde, og vi opfordrer til, at børnene er hinandens inspirationskilder.

Evalueringskultur

I Regnbuen arbejder vi med årshjul. Årshjulet planlægges af pædagoger fra alle grupper i børnehaven og vuggestuen. Det er planlagt, så vi kommer rundt omkring i de forskellige samspilstemaer hen over året.

Herefter er det den enkelte gruppes ansvar at tilrettelægge det pædagogiske miljø og aktiviteter, således at grupperne opfylder målene i lærerplanen.

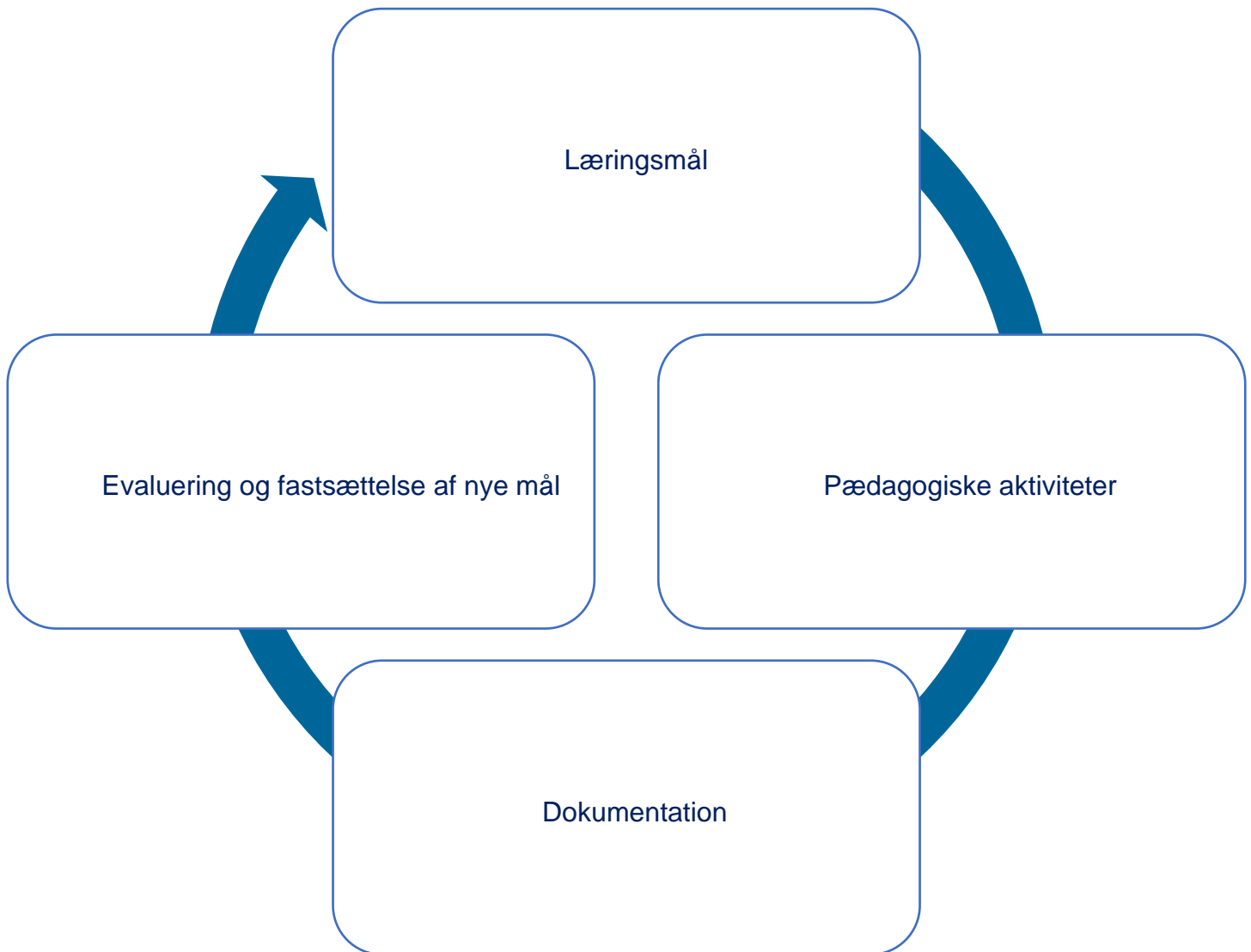
Vi har valgt alle at benytte den samme skabelon - kvalitetscirklen (se næste side), så der bliver en ensartet evaluering i huset. Målsætning, planlægning og evaluering foregår på ugentlige sturemøder. Hver gruppe har en tilgængelig evalueringsmappe.

Der vil også løbende være afsat tid på personalemøder, hvor vi i fællesskab kan evaluere og sparre med hinanden i, hvordan vi bedst muligt opkvalificerer evalueringen og dermed det pædagogiske læringsmiljø.

Evalueringen, der skal foretages hvert andet år, beskrives ud fra det løbende arbejde i grupperne og på personalemøderne.

Der vil blive nedsat en arbejdsgruppe af pædagoger, som varetager beskrivelserne af disse.

Kvalitetscirklen

Hvad virker? ✓

Hvorfor virker det? 🔍

Hvordan virker det? 👤